

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. liepos 22 d. Nr. 21RE-
(AG-512/05-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Vytauto Kurpuveso (pranešėjas), Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė), sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant atsakovės Vilniaus rajono savivaldybės administracijos atstovui Olegui Kalužinui,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjos skundą dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja prašo panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau – ir VRSA, Administracija) 2025 m. gegužės 9 d. rašte/atsakyme Nr. S-9567(4.15 Mr) išdėstytą sprendimą nenagrinti pateiktos Paraiškos dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį, esantį (duomenys neskelbtini) (toliau – Paraiška) ir įpareigoti Administraciją Paraišką išnagrinti.

Paaiškino, kad vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo (toliau – Laikinis įstatymas) 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis, 2025 m. balandžio 30 d. 19 val. 57 min. oficialiai skelbiamu Vilniaus rajono savivaldybės elektroniniu paštu (vrsa@vrsa.lt) pateikė Paraišką, pasirašytą kvalifikuotu elektroniniu parašu. Pagal Laikinojo įstatymo 8 straipsnio 1 dalies nuostatas, šis įstatymas galiojo iki 2025 m. balandžio 30 d. Taigi, pagal šio įstatymo nuostatas aukščiau nurodytą prašymą pareiškėja turėjo pateikti vėliausiai iki 2025 m. balandžio 30 d. (imtinai).

2025 m. gegužės 9 d. elektroniniu paštu pareiškėja gavo Administracijos 2025 m. gegužės 9 d. raštą/atsakymą Nr. S-9567(4.15 Mr) (toliau – Sprendimas), kuriuo informuojama, kad vadovaujantis Laikinojo įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, šis įstatymas galiojo iki 2025 m. balandžio 30 d.; atsižvelgiant į tai, kad prašymas buvo užregistruotas po šio įstatymo galiojimo termino pabaigos, įstatymas šiuo metu yra netekęs galios ir nėra teisinio pagrindo prašymui tenkinti, jis yra atmetamas; prašymai galėjo būti teikiami tik iki 2025 m. balandžio 30 d., todėl po šios datos užregistruoti dokumentai nebegali būti nagrinėjami šio įstatymo pagrindu.

Su Sprendimu pareiškėja nesutinka. Nurodo, kad įgyvendinant Laikinojo įstatymo nuostatas, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-111 buvo patvirtintas Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kurio 4 punktą numato, kad asmuo, norintis įregistruoti Žemės gelmių registre (toliau – Registras) jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Registre neregistruotą gręžinį, turi raštu ar elektroniniu būdu (pasirašant kvalifikuotu elektroniniu parašu) pateikti savivaldybės, kurios teritorijoje yra gręžinys, vykdomajai institucijai paraišką dėl pritarimo naudoti gręžinį. Tokį prašymą pareiškėja pateikė 2025 m. balandžio 30 d. 19 val. 57 min.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimo Nr.1014 redakcija) patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – Taisyklės) 6 punkte nustatyta, kad Taisyklėse nustatytų terminų pradžia ir pabaiga skaičiuojama laikantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) Pirmosios knygos IV dalies ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 straipsnio 4 dalies nuostatų. CK 1.122 straipsnio 2 dalyje yra nustatyta, kad visi rašytiniai pareiškimai ir pranešimai, įteikti paštu arba perduoti ryšio priemonėmis iki paskutinės termino dienos dvidešimt ketvirtos valandos nulis minučių, laikomi atliktais laiku. Taigi, jei pareiškėja būtų pasirinkusi būdą pateikti prašymą registruotu laišku, tinkama prašymo pateikimo data būtų laikoma įteikimo pašto įstaigai data, nesvarbu, kada savivaldybė tą prašymą/laišką būtų gavusi fiziškai.

Teiginys, kad prašymas yra užregistruotas 2025 m. gegužės 2 d., nekeičia fakto, kad prašymas buvo pateiktas 2025 m. balandžio 30 d. (galėjo jį užregistruoti savivaldybės kanceliarijoje ir bet kada vėliau – 2025 m. gegužės 5 d. ar kt.). Pareiškėja mano, kad prašymą pateikė laiku, nepažeisdama jokių terminų, o Administracija be jokio teisinio pagrindo atsisakė jį nagrinėti, klaidingai interpretuodama aukščiau nurodytus teisės aktus.

Administracija prašo skundą atmesti. Paaiškino, kad pareiškėja nenurodo, kokiems teisės aktų reikalavimams skundžiamas Sprendimas prieštarauja, nenurodo nė vieno iš Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje numatytų pagrindų, leidžiančių panaikinti Sprendimą.

Laikinojo įstatymo 8 straipsnio 1 dalis reglamentavo, kad šis įstatymas įsigalioja 2022 m. gegužės 1 d. ir galioja iki 2025 m. balandžio 30 d. Taigi, pareiškėja turėjo net 3 metus, kad pateiktų atitinkamą prašymą Administracijai. Pareiškėja nebuvo rūpestinga ir atidi, nes jos prašymas Administracijoje buvo registruotas 2025 m. gegužės 2 d., t. y. po Laikinojo įstatymo galiojimo pabaigos. Atsižvelgdama į tai, kad Laikinas įstatymas neteko galios 2025 m. gegužės 1 d., Administracija neturėjo pagrindo pareiškėjos prašymo tenkinti.

Taisyklių 28 punktas reglamentuoja, kad institucijos darbuotojas, jam institucijos suteiktu elektroninio pašto adresu ar kitomis institucijos naudojamomis elektroninių ryšių priemonėmis gavęs prašymą ar skundą, turi ne vėliau kaip artimiausią savo darbo dieną persiųsti jį institucijos administracijos padaliniui, vykdančiam dokumentų registravimo funkcijas, išskyrus atvejus, kai į prašymą ar skundą pagal kompetenciją galima atsakyti Taisyklių 18 punkte nustatytais terminais.

Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo Vilniaus rajono savivaldybės administracijoje ir jos padaliniuose taisyklių, patvirtintų Administracijos direktoriaus 2022 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A27(1)-1830, 33 punktas reglamentuoja, jog prašymų ir skundų, gautų tiesiogiai arba per pašto įstaigas ir adresuotų Savivaldybės vadovybei, registravimą ir perdavimą pagal kompetenciją organizuoja Bendrasis skyrius. Prašymai ir skundai, gauti tiesiogiai iš asmens ar atsiųsti paštu, tvarkomi ir apskaitomi atitinkame Savivaldybės dokumentų valdymo sistemos registre jų gavimo dieną, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną.

Taigi, gautas prašymas buvo registruotas ir perduotas vykdymui 2025 m. gegužės 2 d., kas atitinka tiek Taisyklių, tiek Administracijos taisyklių nuostatas.

Pareiškėja prie skundo pridėjo elektroninio laiško kopiją, kurioje matomas laiško išsiuntimas (2025 m. balandžio 30 d., 19:57 val.). Administracijoje pareiškėjos prašymas buvo užregistruotas 2025 m. gegužės 2 d. Atsižvelgiant į tai, kad 2025 m. balandžio 30 d. buvo sutrumpinta darbo diena (kita diena buvo 2025 m. gegužės 1 d. (šventinė) nedarbo diena), pareiškėjos prašymas buvo užregistruotas taip, kaip reglamentuoja teisės aktai ir kt., t. y. ne vėliau kaip kitą darbo dieną.

Komisijos posėdyje atsakovės atstovas palaikė atsiliepinimo argumentus, prašė skundą atmesti.

Skundas tenkintinas

Pareiškėja skundžia Sprendimą, kuriuo atsisakyta priimti jos Paraišką, pateiktą pagal Laikinąjį įstatymą, siekiant įteisinti gręžinį. Paraiška Administracijai buvo pateikta elektroniniu paštu 2025 m. balandžio 30 d. 19.57 val.

Sprendimu pareiškėja informuota, kad Laikinasis įstatymas, remiantis jo 8 straipsnio 1 dalimi, galiojo iki 2025 m. balandžio 30 d. Nurodoma, kad atsižvelgiant į tai, kad „prašymas buvo užregistruotas po Laikinojo įstatymo galiojimo termino pabaigos, kuris šiuo metu yra netekęs galios ir nėra teisinio pagrindo prašymui tenkinti, todėl Jūsų pateiktas prašymas yra atmetamas“. Primenama, kad prašymai pagal minėtą įstatymą galėjo būti teikiami tik iki 2025 m. balandžio 30 d., todėl po šios datos užregistruoti dokumentai nebegali būti nagrinėjami minėto įstatymo pagrindu.

Taigi, Sprendimas grindžiamas tuo, jog prašymai galėjo būti teikiami tik iki 2025 m. balandžio 30 d., tačiau pareiškėja prašymą pateikė (jis užregistruotas) pavėluotai. Tuo tarpu, pareiškėja remiasi CK nuostatomis ir teigia, jog prašymą galėjo pateikti (išsiųsti) iki 2025 m. balandžio 30 dienos pabaigos, taigi, jos teigimu, prašymą jį pateikė laiku.

2021 m. gruodžio 15 d. priimtas Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinasis įstatymas, kurio 8 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta, kad šis įstatymas išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2022 m. gegužės 1 d. ir galioja iki 2025 m. balandžio 30 d.

Šio įstatymo paskirtis – jo galiojimo laikotarpiu sudaryti teisinės prielaidas asmenims įregistruoti esamus ir Registre neregistruotus gręžinius Registre arba įrašyti į Registrą gręžinio savininko duomenis, kai savininko duomenų nėra, kad šie asmenys, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, galėtų gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius (toliau – leidimas) ir jiems nebūtų taikoma Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatyta administracinė ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta juridinių asmenų atsakomybė, Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už be leidimo išgautą požeminio vandens išteklių kiekį ir nebūtų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka iš naujo apskaičiuotas (perskaičiuotas) mokestis už požeminio vandens išteklius (1 straipsnis).

Laikinojo įstatymo (cituojama redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d.) 3 straipsnyje buvo įtvirtinta, kad asmuo, norintis įregistruoti Registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Registre neregistruotą gręžinį, turi gauti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama naudoti anksčiau įrengtą gręžinį, vykdomosios institucijos pritarimą. Jis savivaldybės vykdomajai institucijai teikia paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį aplinkos ministro nustatyta tvarka. Savivaldybės vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą, pateikia pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį.

Esamų ir Registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarką detalizavo Aprašas, kuriame (redakcija, galiojusi nuo 2022 m. balandžio 26 d.) nustatyta, kad asmuo, norintis įregistruoti Registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Registre neregistruotą gręžinį, turi raštu ar elektroniniu būdu pateikti savivaldybės, kurios teritorijoje yra gręžinys, vykdomajai institucijai paraišką dėl pritarimo naudoti gręžinį. Paraiškos forma nustatyta Aprašo 1 priede (4 punktas). Savivaldybės vykdomoji institucija, vadovaudamasi Laikinojo įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, per VAĮ nustatytus terminus raštu ar elektroniniu būdu (pasirašant kvalifikuotu elektroniniu parašu) pateikia asmeniui pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį (5 punktas).

Nurodytas reglamentavimas patvirtina, kad asmenims buvo sudaryta galimybė Laikinojo įstatymo galiojimo laikotarpiu įteisinti gręžinius. Siekis ir galimybė įteisinti gręžinį buvo siejama visu pirma su asmens prašymo pateikimu. Tai reiškia, jog paskutinė diena prašymui pateikti laikytina 2025 m. balandžio 30 d., ginčo dėl to tarp šalių nekyla. Kaip matosi iš argumentų, šalys iš esmės nesutaria, ar prašymo pateikimas po darbo valandų (kaip minėta, pareiškėja prašymą pateikė 19.57 val.) reiškia, jog prašymas buvo pateiktas laiku.

VAĮ įtvirtinta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Prašymas ar skundas gali būti pateiktas per E. pristatymo sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu, kreipiantis asmeniškai arba per atstovą (11 straipsnio 1, 2 dalys). Pagal VAĮ 10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 4 dalį, viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena.

Pagal Taisyklių 6 punktą, Taisyklėse nustatytų terminų pradžia ir pabaiga skaičiuojama laikantis CK Pirmosios knygos IV dalies ir VAĮ 10 straipsnio 4 dalies nuostatų.

CK nurodyta, jog naikinamasis terminas yra toks terminas, kuriam pasibaigus išnyksta tam tikra civilinė teisė ar pareiga. Naikinamieji terminai negali būti teismo ar kito subjekto atnaujinti (1.117 straipsnio 6 dalis). Terminas prasideda rytojaus dieną nuo nulio valandų nulio minučių po tos kalendorinės datos arba to įvykio, kuriais apibrėžta termino pradžia, jeigu įstatymų nenumatyta ko kita (1.118 straipsnio 1 dalis). Metais skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą paskutinių termino metų mėnesį ir dieną dvidešimt ketvirtą valandą nulio minučių. Mėnesiais skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą termino paskutinio mėnesio dieną dvidešimt ketvirtą valandą nulio minučių (1.119 straipsnio 1, 2 dalys). Jeigu kuriam nors veiksmui atlikti yra nustatytas terminas, tai šis veiksmas turi būti atliktas iki paskutinės termino dienos dvidešimt ketvirtos valandos nulio minučių. Tačiau jeigu veiksmas turi būti atliktas organizacijoje, terminas baigiasi tą valandą, kurią šioje organizacijoje pagal nustatytas taisykles baigiasi darbo laikas. Visi rašytiniai pareiškimai ir pranešimai, įteikti paštu arba perduoti ryšio priemonėmis iki paskutinės termino dienos dvidešimt ketvirtos valandos nulio minučių, laikomi atliktais laiku (1.122 straipsnio 1, 2 dalys). Jeigu tam tikros sandorio teisinės pasekmės siejamos su termino pabaiga, tai sandoris ar prievolė nustoja galioti tam terminui pasibaigus (1.123 straipsnio 2 dalis).

Įvertinusi teisinį reglamentavimą, Komisija daro išvadą, kad galimybė vykdyti gręžinio užregistravimo procedūrą vertinama nagrinėjant būtent tai, ar asmuo prašymą (paraišką) pateikė laiku, o ne tai, ar paraiška laiku užregistruota organizacijoje (šiuo atveju VRSA). Nagrinėjamu atveju Komisija neginčija, kad Paraiška, kaip nurodoma atsiliepime, Administracijoje buvo tinkamai užregistruota kitą darbo dieną, kadangi ji buvo pateikta jau po Administracijoje numatytų darbo valandų. Tačiau ši (užregistravimo 2025 m. gegužės 2 d.) aplinkybė savaime nereiškia, kad pareiškėja Paraišką pateikė ne laiku, t. y. jau nebegaliojant Laikinajam įstatymui. Paraišką ji galėjo pateikti iki 2025 m. gegužės 1 d. 0.00 val., tai ji padarė laiku, todėl prašymas pagal paminėtas CK nuostatas turėjo būti priimtas nagrinėjimui. Tuo tarpu, VAĮ 10 straipsnio 4 dalis (numatanti, kad jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena), šiuo atveju netaikytinas sprendžiant klausimą dėl Paraiškos priėmimo, nes ši teisės norma iš esmės yra sietina ne su asmens prašymo pateikimu laiku (nustatytu terminu), bet yra skirta būtent prašymo nagrinėjimo institucijoje termino skaičiavimui.

Komisija papildomai pažymi, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2025 m. birželio 30 d. priėmė naują Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinąjį įstatymą Nr. XV-393, kuris įsigalios nuo 2025 m. rugpjūčio 1 d. ir galios iki 2026 m. gruodžio 31 d. Taigi įstatymų leidėjas nusprendė suteikti asmenims papildomą terminą, siekiant įgyvendinti gręžinių įteisinimo procedūras, kas papildomai pagrindžia, jog pareiškėjos prašymo nagrinėjimui nėra kliūčių.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos 2025 m. gegužės 9 d. rašte Nr. S-9567(4.15 Mr) išdėstytą sprendimą nenagrinėti Paraiškos bei įpareigoti Paraišką išnagrinėti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas